

Το ΣΤΕ εγκρίνει “γάμο” και υιοθεσία παιδιών από ομοφυλόφιλα ζευγάρια, με το σκεπτικό ότι δεν θίγουν την παράδοση της Εκκλησίας

/ [Επικαιρότητα](#)

Μετά τη νομοθέτηση που προβλέπει την επέκταση του πολιτικού “γάμου” και στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια από τη Βουλή τον Φεβρουάριο του 2024, γεγονός που είχε βρει απέναντι μεγάλο μέρος της κοινωνίας όπως και ην Εκκλησίας, έρχεται και το Συμβούλιο της Επικρατείας να εγκρίνει αυτό το νόμο καθώς, σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασής του, δεν θίγει τους κανόνες και τις παραδόσεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Μάλιστα, το ΣΤΕ δεν περιορίζει την απόφαση του μόνο στο “γάμο”, αλλά ανάβει το πράσινο φως και για την υιοθέτηση παιδιών καθώς κρίθηκε ότι αυτό «δεν προσβάλλει τη συνταγματική προστασία της παιδικής ηλικίας και του υπέρτατου/βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού», ενώ παράλληλα έκρινε ότι ο

γάμος μεταξύ προσώπων του ιδίου φύλου είναι σύμφωνος με το Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ.

Κατά πλειοψηφία η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την απόφαση 392/2026 απέρριψε αίτηση ακύρωσης κατά σχετικής απόφασης της Υπουργού Εσωτερικών που έχει ως αντικείμενο την προσαρμογή του τρόπου αποτύπωσης των στοιχείων των συζύγων και γονέων επί των ληξιαρχικών πράξεων γάμου και γέννησης. Την αίτηση ακύρωσης είχαν υποβάλει δύο σωματεία και μία αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, που αμφισβήτησαν τη συνταγματικότητα των ρυθμίσεων του ν.5089/2024. Παρόμοιες προσφυγές στο ΣτΕ [είχαν απορριφθεί και το 2025](#).

Το σκεπτικό της απόφασης

Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας με ένα μακροσκελές σκεπτικό έκρινε:

Ως προς το δικαίωμα σύναψης πολιτικού “γάμου” από ομοφυλόφιλα ζευγάρια

«Οι θεσμοί του γάμου και της οικογένειας δεν παραμένουν στατικοί και αναλλοίωτοι στη διαδρομή του χρόνου, αλλά υπόκεινται σε εξέλιξη και αναπροσδιορισμούς. Η συνταγματική κατοχύρωση αυτών δεν κωλύει, συνεπώς, τον κοινό νομοθέτη να θεσπίζει τις κατά την κρίση του τροποποιήσεις των κανόνων που ρυθμίζουν την εν γένει λειτουργία τους, ο δε έλεγχος του ακυρωτικού δικαστή, ως έλεγχος ορίων, δεν εκτείνεται επί της ορθότητας των ουσιαστικών εκτιμήσεων των επιλογών του νομοθέτη, εφόσον, πάντως, ευρίσκονται εντός του πλαισίου, που θέτει το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με τις λοιπές συνταγματικές και υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις και αρχές και σύμφωνα με το πνεύμα των εξελισσόμενων κοινωνικών συνθηκών.

Με τις επίδικες ρυθμίσεις του ν. 5089/2024 διευρύνεται ο κύκλος των προσώπων που δύνανται, εφόσον το επιθυμούν, να δεσμευθούν δημοσίως ενώπιον της Πολιτείας σε ισόβια, κατ' αρχήν, συμβίωση με αμοιβαία αφοσίωση και πίστη, κατά τους όρους του νόμου, ώστε να τύχουν της ειδικής αναγνώρισης και προστασίας που η έννομη τάξη επιφυλάσσει στους έγγαμους πολίτες και στον γάμο ως θεμελιώδη κοινωνικό θεσμό, χωρίς να τροποποιούνται, κατά τα λοιπά, οι κανόνες που διέπουν τη σύναψη, λειτουργία και λύση του γάμου ή να αναιρούνται τα ως άνω βασικά στοιχεία αυτού. Με την επέκταση, σε πρόσωπα του ιδίου φύλου, του δικαιώματος σύναψης πολιτικού γάμου, ο οποίος, ως σύμβαση του αστικού δικαίου και αμιγώς πολιτειακός θεσμός, απευθύνεται σε όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως θρησκειώματος και πεποιθήσεων, δεν περιορίζεται ή επηρεάζεται, με οποιονδήποτε τρόπο, το δικαίωμα προσώπων διαφορετικού φύλου να συνάπτουν γάμο, πολιτικό ή

θρησκευτικό και να δημιουργούν οικογένεια με την παραδοσιακή έννοια του όρου, σύμφωνα με τις πεποιθήσεις τους, ούτε θίγονται οι κανόνες και παραδόσεις της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας σχετικά με την τέλεση γάμου και δημιουργία οικογένειας, η τήρηση των οποίων εξακολουθεί να επαφίεται στην ελεύθερη συμμόρφωση των πιστών Χριστιανών Ορθόδοξων πολιτών. Εξάλλου, από την αναφορά του άρθρου 21 παρ. 1 του Συντάγματος στην οικογένεια ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους δεν δύναται να συναχθεί ότι μόνον ο γάμος μεταξύ ετεροφύλων και η δι' αυτού δημιουργούμενη, με την απόκτηση κοινών βιολογικών τέκνων, οικογένεια είναι νοητοί ως θεσμοί προστατευόμενοι από την Πολιτεία, δεδομένου ότι η τεκνοποιία δεν αποτελεί υποχρεωτικό σκοπό του γάμου, η δε απόκτηση και ανατροφή παιδιών λαμβάνει χώρα εν τοις πράγμασι στο πλαίσιο και άλλων σχημάτων, εκτός της ιδρυόμενης με γάμο μεταξύ ετεροφύλων, οικογένειας και η συνταγματική προστασία της οικογένειας, της μητρότητας και της παιδικής ηλικίας αφορούν σε όλες τις μορφές οικογενειακής ζωής, που απαντώνται στη σύγχρονη κοινωνία, σε κάθε μητέρα και κάθε ανήλικο παιδί. Επομένως η επίδικη ρύθμιση του ν. 5089/2024 δεν αναιρεί τον συνταγματικό σκοπό του γάμου και της οικογένειας, ούτε αντιτίθεται εν γένει στο άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος, αλλά ούτε και στο άρθρο 12 της Ε.Σ.Δ.Α., το οποίο, όπως έχει ερμηνευθεί από το ΕΔΔΑ, ούτε επιβάλλει, ούτε απαγορεύει τη θεσμοθέτηση γάμου μεταξύ προσώπων του ιδίου φύλου. Περαιτέρω, η θέσπιση του συμφώνου συμβίωσης ομοφύλων ουδόλως εκώλυε τον νομοθέτη, στο πλαίσιο της ευρείας ευχέρειας που διαθέτει, να εισαγάγει την επίδικη ρύθμιση. Τέλος, η δεδομένη διαχρονική συμβολή της Ορθόδοξης Χριστιανικής διδασκαλίας στη διαμόρφωση των ηθικών αντιλήψεων του ελληνικού λαού δεν αναιρεί την εξέλιξη αυτών, ιδίως στη σύγχρονη εποχή, υπό τη σύνθετη επίδραση περισσοτέρων παραγόντων, εν πάση δε περιπτώσει η συνεκτίμηση των κρατουσών στη Χώρα κοινωνικοηθικών αντιλήψεων, ενόψει της θέσπισης ρυθμίσεων που άπτονται ζητημάτων κοινωνικής ηθικής, ανήκει στην εξουσία του νομοθέτη, την κρίση του οποίου δεν δύναται να υποκαταστήσει ο ασκών εν προκειμένω έλεγχο ορίων ακυρωτικός δικαστής».

Ως προς το δικαίωμα υιοθεσίας τέκνων από ομοφυλόφιλα ζευγάρια:

Η Ολομέλεια του ΣτΕ έκρινε ότι:

«Η αναγνώριση, υπέρ των ομόφυλων έγγαμων ζευγαριών, δικαιώματος από κοινού υιοθεσίας ανηλίκου τέκνου και δικαιώματος υιοθεσίας του νόμιμου τέκνου, βιολογικού ή θετού, του ενός συζύγου από τον άλλο αποτελεί, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 5089/2024, αυτόθροη συνέπεια της αναγνώρισης, με το άρθρο 3 του ν. 5089/2024, δικαιώματος σύναψης γάμου μεταξύ προσώπων του αυτού φύλου. Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, η διαδικασία τέλεσης υιοθεσίας διέπεται από σύνολο εγγυήσεων που αποβλέπουν στη διακρίβωση και προστασία του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου παιδιού, με την πρόβλεψη (α)

διεξαγωγής έρευνας από κατάλληλη κοινωνική υπηρεσία, σε δύο διακριτά στάδια [έλεγχος της κατ' αρχήν καταλληλότητας και επανέλεγχος ενόψει της υποβολής αιτήματος για την τέλεση συγκεκριμένης υιοθεσίας] και (β) ακροαματικής διαδικασίας ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου. Με τα δεδομένα αυτά, η αναγνώριση δικαιώματος υιοθεσίας ανηλίκου από ομόφυλα έγγαμα ζευγάρια, υπό τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία, που είχαν ήδη θεσπιστεί και ισχύουν για την υιοθεσία από έγγαμα ετερόφυλα ζευγάρια, δεν προσβάλλει τη συνταγματική προστασία της παιδικής ηλικίας και του υπέρτατου/βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, το οποίο θεμιτώς αναζητείται και διακριβώνεται από τις αρμόδιες αρχές (κοινωνικές υπηρεσίες και, τελικώς, το αρμόδιο δικαστήριο) σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση αιτήματος υιοθεσίας, χωρίς να αποκλείεται εκ των προτέρων λόγω φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού των υποψηφίων θετών γονέων. Διαδικαστικές εγγυήσεις προβλέπονται επίσης, με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 5089/2024, και ως προς τις υιοθεσίες που έχουν ήδη τελεσθεί από ομόφυλα ζευγάρια στο εξωτερικό. Δεν απαιτείται εξάλλου, και δη κατά συνταγματική επιταγή, να μιμείται η υιοθεσία τη βιολογική σχέση του παιδιού με δύο ετερόφυλους γονείς, ώστε το υιοθετούμενο να ανατρέφεται από μητέρα και πατέρα, καθόσον μάλιστα είναι παλαιόθεν επιτρεπτή η υιοθεσία από ένα πρόσωπο, έγγαμο ή άγαμο, η δε υπό συνεχή εξέλιξη κοινωνική πραγματικότητα περιλαμβάνει διάφορα οικογενειακά σχήματα, εκτός της οικογένειας με δύο ετερόφυλους γονείς. Με τα δεδομένα αυτά, δεν τίθεται ζήτημα δυσμενούς διάκρισης εις βάρος παιδιών που θα υιοθετηθούν από έγγαμα ομόφυλα ζευγάρια – κατόπιν κρίσης του αρμοδίου δικαστηρίου ότι εξυπηρετείται το συμφέρον του ανηλίκου -, σε σχέση με τα ανατρεφόμενα από δύο ετερόφυλους γονείς και παραβίασης, εκ του λόγου αυτού, της συνταγματικής αρχής της ισότητας και της αρχής της προστασίας του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού».

Συμπερασματικά το ΣΤΕ αναφέρει:

«Κατ' ακολουθίαν η Ολομέλεια έκρινε ότι οι επίδικες ρυθμίσεις δεν αντίκεινται στο Σύνταγμα. Τελούν μάλιστα σε συμφωνία προς τις συνταγματικές αρχές του σεβασμού και της προστασίας της αξίας του ανθρώπου, της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και της ισότητας ενώπιον του νόμου, καθώς επίσης προς τις αρχές της Ε.Σ.Δ.Α., άλλων διεθνών συμβάσεων και του ενωσιακού δικαίου και απηχούν την εξέλιξη, κατά τις τελευταίες δεκαετίες, τόσο των κοινωνικοηθικών αντιλήψεων σχετικά με τις ομοερωτικές σχέσεις, όσο και της αντιμετώπισης, από την έννομη τάξη, των σχέσεων συμβίωσης και γονεϊκότητας ομοφύλων στην πλειοψηφία των προηγμένων δημοκρατικών χωρών της Ευρώπης και, γενικότερα, του δυτικού κόσμου, προς την κατεύθυνση της άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού και της προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής χωρίς διακρίσεις λόγω

σεξουαλικού προσανατολισμού. Η επιλογή δε αυτή του νομοθέτη, μη υπερβαίνουσα τα τιθέμενα από τις προαναφερθείσες υπέρτερης τυπικής ισχύος διατάξεις και αρχές όρια, δεν υπόκειται σε περαιτέρω έλεγχο από τον ακυρωτικό δικαστή».

Η γνώμη της μειοψηφίας

Οι διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 5089/2024, με το οποίο τροποποιείται το άρθρο 1350 ΑΚ, κατά το μέρος που προβλέπει τη δυνατότητα συνάψεως «γάμου» μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου, λαμβανομένου υπόψη:

(α) ότι η κατά το Σύνταγμα έννοια του γάμου έχει στη χώρα μας δεδομένο ιστορικό, πολιτισμικό και νομικό περιεχόμενο [ως «γάμος» νοείται ο γάμος μεταξύ ετεροφύλων],

(β) ότι ήδη παρείχεται επαρκής, ισοδύναμη με τον γάμο - και σύμφωνη με τις επιταγές των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων και των διατάξεων της Ε.Σ.Δ.Α. και του ΧΘΔΕΕ - προστασία των σταθερών συμβιώσεων ομοφύλων ζευγαριών μέσω του θεσπισθέντος συμφώνου συμβίωσης, και, συνεπώς, δεν υφίστατο υποχρέωση εκ των ως άνω διεθνών κειμένων προς θέσπιση της επίδικης ρύθμισης και

(γ) ότι, ως εκ των ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών του, συναπτομένων προς ηθικές, φυσιολογικές και δημογραφικές παραμέτρους, ο κατά το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος προστατευόμενος γάμος (μεταξύ ετεροφύλων) δεν τελεί υπό τις αυτές συνθήκες με τις ως άνω σταθερές και πραγματικές συμβιώσεις ομοφύλων, και, συνεπώς, ανακύπτει ζήτημα παραβίασεως της αρχής της ισότητας εκ της ομοίας νομικής μεταχειρίσεως των δύο αυτών καταστάσεων, αντίκεινται προς το άρθρο 21 παρ. 1 και 4 παρ. 1 του Συντάγματος. Περαιτέρω, οι σχετικές με την υιοθεσία αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται με γνώμονα αποκλειστικά το συμφέρον του παιδιού.

Εν προκειμένω δεν προκύπτει ότι έχουν ληφθεί υπόψη από τον νομοθέτη ειδικές και εμπειριστατωμένες μελέτες, εκτεινόμενες σε βάθος χρόνου, από τις οποίες να προκύπτει η μακροπρόθεσμη επίδραση στη διανοητική, ψυχολογική και κοινωνική ανάπτυξη και εξέλιξη των παιδιών, από τη διαβίωση σε οικογένεια ομοφύλων ατόμων και, κατά συνέπεια, η ασφαλής ανάπτυξή τους στο πλαίσιο αυτό. Ως εκ τούτου, η κατά τα ανωτέρω συναγομένη από το άρθρο 12 παρ. 1 δεύτερο εδάφιο του ν. 5089/2024 αναγνώριση της δυνατότητας υιοθεσίας και εν γένει αποκτήσεως κοινού

τέκνου στο πλαίσιο των κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 του επίδικου νόμου ενώσεων ομοφύλων προσώπων, δεν τελεί, κατά την ίδια γνώμη, σε αρμονία με τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 5 παρ. 1, 9 παρ. 1, 21 παρ. 1 του Συντάγματος, 8

της Ε.Σ.Δ.Α., της Διεθνούς Συμβάσεως για τα Δικαιώματα του παιδιού και της Συμβάσεως της Χάγης για τις διακρατικές υιοθεσίες.

Πληροφορίες από iefimerida.gr